

Robíme to, čo robiť vieme

Zrážkový tieň a rozdielna kvalita pôd, tak by sa stručne dali opísať podmienky hospodárenia pod Smolenickým zámkom. Špecifiká výroby na úpätí pohoria Malých Karpát vyžadujú nielen racionálny prístup, ale aj triezvy pohľad na potenciál miestnej krajiny. O tom, ako sa darí v Smoleniciach naplňovať stanovené ciele, sme sa rozprávali s podpredsedom a zároveň agronómom podniku, Pavlom Sedlákom.

Hospodárenie PD v Smoleniciach sa zvlášť nevymyká z bežnej praxe v podobných podnikoch u nás. Rastlinná výroba sa opiera o 1 450 hektárov pôdy, z ktorých je zorných 1 130 ha. V štruktúre osevu možno

nájsť bežne pestované plodiny pšenicu ozimnú, repku, jačmeň jarný, kukuricu na zrno a siláž či lucernu. V živočíšnej výrobe okrem chovu hovädzieho dobytku možno nájsť chov jatočných moriek, ktoré sú

v podniku stálicou už od 80. rokov.

Nemať veľké očakávania

Pôdne podmienky dávajú zabráť nielen technike, ale aj manažmentu, ktorý plánuje jednotlivé operácie. Heterogenita pôdy je tu tak výrazná, že na jednej parcele je možné nájsť až 5 pôdnych druhov. V chotári sa striedajú ľahšie pôdy so štrkovým podloží, s hnedozemami, či ťažko obrábatelnými glejmi. To, že sa v ich podmienkach nedá uplatniť minimalizačné obrábanie, si overili už dávno. Agrotechnika je tu preto postavená na konvenčných postupoch. „Ak by som ťažké pôdy na jeseň nepooral a cez zimu by nepremrzli, neviem si predstaviť, ako by sme pôdu dostali do vhodného stavu pre sejbu.“

Vyššie nároky sú tak kladené aj na techniku. Kým v okolí neďalekej Trnavy postačuje na vykonanie danej operácie traktor s výkonom 200 koní, v Smoleniciach musia pre udržanie rovnakej plošnej výkonnosti počítať s navýšením výkonu o 80 koní.

„Samozrejme všetko má svoje pre a proti. Ak nám spadne 15 mm zrážok, nevieme sa síce dva dni dostať na pole, no v suchých rokoch nás vedie ťažšie, vododržnejšie pôdy podržať,“ konštatuje na margo podmienok pán Sedlák.

Pohorie Malých Karpát tvorí v tejto oblasti pre zrážky prichádzajúce zo západu výraznú bariéru, takže sú v zrážkovom tieni. V ročnom priemere im tak v chotári spadne približne o 20 % menej zrážok ako v Trnave.

Podmienky definujú aj intenzitu hospodárenia. „Naším cieľom už z podstaty nemôžu byť 10 tonové úrody pšenice, ani pri vynaložení značných nákladov. Cieľom sú 6 tonové úrody pri udržateľnej výške vstupov tak, aby sme v prípade nižších úrod ekonomicky netrpeli a naopak, v prípade lepších výsledkov boli viac než spokojní“.

Modernizácia priniesla očakávaný efekt

Ešte dva roky dozadu používali na sejbu hustosiatych obilnín a repky starú sejačku Mistral. Po jej výmene za stroj Väderstad Rapid môžu po dvoch rokoch užívania povedať, že len vďaka výrazne lepšej kvalite sejby im stúpli úrody hustosiatych obilnín o 30 %. V rámci osevu im vychádza pestovanie ozimnej pšenice aj po zrnovej kukurici. V tomto prípade pristupujú k zapraveniu pozberových zvyškov dvomi prejazdmi ťažkým tanierovým náradím. Štruktúru pôdy pre sejbu následne vytvorí kombinátor Lemken Rubin 9, za ktorým nasleduje sejačka.

Technicky, ale aj morálne zaostávala done-

Hospodársky dvor podniku v susedstve Smolenického zámku.

Chov moriek má v podniku dlhú tradíciu.

dávna tiež technika sejby kukurice. Staré sejačky Becker tak vymenili za 12 riadkový stroj Kinze. "Musím povedať, že pri rozhodovaní sme si naozaj dali záležať. Otestovali sme viacero konkurenčných strojov," hodnotí výber pán Sedlák.

V chotári družstva je častým javom to, že pôda vysychá veľmi nerovnomerne a je viac menej pravidlom, že sejačka musí prejsť aj cez zamokrené pásy. Testovania jasne potvrdili výhody sejačky Kinze, ktorá sa oproti iným, technicky komplikovanejším strojom s týmto problémom vie vysporiadať veľmi dobre. "Nemôžeme si dovoliť, aby kvôli troche blata obsluha každú chvíľu stála a čistila výsevné pätky," dodáva. Kukurica je v Smoleniciach významná plodina, ktorá tu dokáže dosahovať priemerné úrody cez 10 t/ha a to pri dávke dusíka na úrovni 90 kg/ha.

V minulom roku spustili stacionárnu miešareň močoviny, ktorej základom je nádrž s objemom 24 tis. litrov. S herbicídnym ošetrením aplikujú 8 % roztok, s fungicídmi 5 %. "Máme zatiaľ len jeden rok skúseností, no osobne si myslím, že úrody obilnín cez 7 t/ha sme v minulom suchom roku dosiahli aj vďaka použitiu tejto technológie".

V tomto roku je v pláne zakúpenie podryváku. Ten si doteraz požičiavali a využívali ho len na problematických častiach polí.

Podpredseda družstva Pavol Sedlák.

Nie všetky pôdy sú u nich však na podryvanie vhodné. Približne 200 hektárov však hĺbkový zásah určite vyžaduje.

Zberové práce majú na starosti dva kombajny John Deere, ktoré dopĺňa minimálne jeden ďalší stroj zo služieb. Tie využívajú aj pri zbere krmovín.

Keď sa chce, úspech sa dostaví

Nie je to však len o rastlinnej výrobe. Cestu zmien k lepšiemu zažíva aj chov dojníc. Podnik prečkal mliečnu krízu, kedy klesla cena na 22 centov za liter mlieka a ročná strata sa pri jeho produkcii šplhala cez 350 tis. eur, bez znižovania stavov. Táto situácia donútila vedenie podniku k tomu, aby sa na chov dojníc pozreli novou optikou. Zmenil sa zootecnický prístup, upravila

Nová sejačka Kinze by mala posunúť pestovanie kukurice na vyššiu úroveň.

Kukurici sa v Smoleniciach darí dosahovať veľmi slušné úrody.

výživa, zredukovali pracovníci. Už v prvom roku zmien stúpila úžitkovosť kráv z 18 litrov mlieka za deň na dnešných 27 litrov. Náklady na výrobu pritom klesli z 55 centov na dnešných 36 centov. Z kŕmnej dávky vyradili nakupovanú sóju, ktorú nahradili repkovým šrotom a hrachom. Cieľom vedenia je tak 100 % zachovanie stavu zvierat s potenciálom zvyšovania ich počtov.

To však závisí aj od podpôr. Projekt na rekonštrukciu farmy im neschválili. Preto ďalšie investície do tejto oblasti sú preto zatiaľ v nedohľadne. Určité prostriedky vyžaduje aj priebežne prebiehajúca modernizácia chovu moriek, ktorých zástav predstavuje 16 000 ks. Pridanú hodnotu chovu by mohla priniesť finalizácia produktov, čo však vyžaduje stavbu malého bitúnku.

"Uvažujeme aj v takýchto intenciách, všetko je to však závislé od finančnej situácie a toho, či bude mať štát záujem podporiť takéto projekty," uzatvára debatu o chove pán Sedlák.

Nerobiť krátkozraké rozhodnutia

Pána Sedláka sme sa tiež spýtali, ako hodnotí informáciu o skupovaní slamy s cieľom výroby biopalív druhej generácie. "Predávať slamu je podľa mňa veľmi krátkozraké rozhodnutie a svojím spôsobom cesta do pekla. Môže to robiť niekto, kto neplánuje ostať v poľnohospodárstve podnikateľ príliš dlho," konštatuje.

Miera kritiky zaznela aj smerom k štátnym orgánom. "Mám taký pocit, že sme jediná krajina v EÚ, kde si môže zahraničný investor dovoliť viac ako ten domáci. Dobrým príkladom je roky trvajúca aféra, kedy je na neďalekých poliach v decembri po členky močovka. Ak by sme si toto dovoľovali my, asi by sme mohli podnik po obrovskej pokute rovno zavrieť," hovorí s určitou mierou znepokojenia pán Sedlák.

Návšteva v Smoleniciach potvrdila, že vo vedení podniku sú ľudia, ktorí majú jasný cieľ, obstať v neľahkom prostredí a posunúť podnik ďalej. O tom, že sa im to doteraz darí naplňať, sme sa presvedčili na vlastné oči.

Tomáš Baran, Naše pole

Vďaka kvalitnejšej sejby stúpili úrody hustosiatych obilnín o 30 %.